

Dit is het verslag van de reis voor de Stichting Oost Europa Wierden-Enter-Rijssen van 14 mei tot 21 mei 2019.

We hebben 3 projecten die we deze reis zullen bezoeken:

De kerkgemeenschap Bölcske Református Egyha in Bölcske, Hongarije.

De gemeenschap in Sernatul de Sus met kerk, weeshuis, mortuarium en "Malomkert" project in Roemenië.

De gemeenschap Bikfalva met school, kerk en voedselproject.

Wij zijn Jans Eising, Gerrit Kromhof en ondergetekende Bert Stokvis.

De reis begint met het voorbereiden, dit houdt voor ons in te informeren wat de verschillende projecten nodig hebben en het verzamelen en sorteren van de goederen die bij ons thuis al zijn afgeleverd door bekenden.

Bikfalva is het project dat onze groep altijd als basis heeft, we komen hier al heel wat jaren en we hebben hier veel bekenden en vrienden gemaakt in de gemeenschap.

Het einddoel is dus Bikfalva, een heel eind Roemenië in, maar onderweg is het goed ook wat meer projecten te bezoeken en de goederen te verdelen over meerdere adressen.

Bijkomend voordeel is, naast het ontmoeten van meer mensen, dat de reis opgeknipt kan worden zodat we niet de 2100 km in één keer hoeven te reizen en onderweg een overnachting inplannen bij een ander project.

Maandagmiddag melden we ons bij het depot aan de Anjelierstraat waar de stichting het oude gebouw van de noodslachting "om niet" in gebruik heeft van de Gemeente Wierden.

De goederen worden geladen. Het zijn zoveel mogelijk zaken die door de te bezoeken projecten worden gevraagd, dus gerichte hulp. Het grootste gedeelte bestaat uit de ingezamelde kleding.

Al deze kleding is uitgezocht door een groep vrouwen die voor de stichting bijna elke maandag avond en dinsdagmorgen hier mee bezig zijn. Alleen kleding die heel en schoon zijn gaat mee!! Het transport is te duur en je maakt de projecten niet blij met vuile en kapotte kleding!

Om te controleren of men niet te zwaar beladen is kunnen we kosteloos wegen bij Loonbedrijf Ten Cate. 6450 kg!! Hoe is het mogelijk we mogen 6500 kg wegen, dus perfect binnen de marge!

Dinsdag 14 mei is het dan zover.

Het is een goede gewoonte dat een lid van het bestuur de groep reizigers "op pad stuurt" of liever gezegd uitgeleide doet en een zegen te vragen over de reis en een veilig verloop hiervan.

10.30 een bak koffie, 11.30 op weg

De bus die we meekrijgen is eigendom van de Stichting. Er wordt normaal wat geld gereserveerd om de bus te kunnen vervangen voor een goede gebruikte, maar deze is (nu met 10.000 km op de teller) gloednieuw aangeschaft, dit werd mogelijk gemaakt door een sponsorbijdrage van autobedrijf Munsterhuis en de bijdrage van de Gereformeerde Kerk die bij de verbouwing van het Ontmoetingscentrum besloten heeft 10% bij te dragen aan een goed doel buiten de eigen kerk!

En dan hebben we het nog niet over de aanhanger die al enkele malen is geschonken door Hotra uit Rijssen! Maar goed....de reis verloopt zeer voorspoedig, met 1.400 km op de teller komen we om 8.00 uur aan op onze eerste bestemming: Bölcske Hongarije.

We hebben de hele weg rustig aan gedaan en af en toe ook tijd genomen voor een bak koffie en een rondje om de bus omdat we wisten dat we ruim de tijd hadden, maar om bij de dominee 's morgens om 8.00 op de deur te kloppen lijkt ons toch wat vroeg.

We zetten de combinatie dan ook maar even bij een voormalige staatsboerderij op de parkeerplaats en zetten de stoelen achterover. De regen roffelt op het dak, het lijkt warempel wel kamperen!!

Half tien vinden we een prima tijd en gaan naar de pastorie, Laszlo de klusjesman verwelkomt ons hartelijk en belt onmiddellijk Maria, de voormalige predikant. Maria is met pensioen gegaan, heeft een moeilijk leven gehad, heel haar hebben en houden in de gemeente gestoken en nu nog steeds enorm begaan niet alleen met haar parochianen, maar met het hele dorp!

Ze verontschuldigt zich dat ze nog geen eten voor ons klaarheeft. Dat is één van de dingen die je moet weten als je voor de Stichting op pad gaat.....overal moet je mee eten hoe arm men ook is, je weet vaak dat je het eten voor hun mond weghaalt, maar weigeren is een zware belediging voor de meesten, dit kunnen ze voor jónú doen!

We hebben een heel aantal stoelen voor Maria, deze zullen worden gebruikt of in het parochiehuis of in het plaatselijke ouderenhuis zoals zij het noemen. De bijbehorende tafels gaan volgende week met een andere rit mee naar Bölcske. Verder werd er gevraagd om een kinderbed welke we bij ons hebben en laten we enkele

dozen kleding achter. Maria is er heel blij mee, morgen staan er volgens haar zeker arme mensen voor haar deur om te vragen of ze kleding kunnen krijgen of kopen!

's Middags moet Maria een begrafenis leiden in een naburig dorp, ze verontschuldigt zich, maar drukt ons op het hart dat we 's avonds weer bij haar moeten komen eten. We hebben dus een paar uur voor onszelf en maken van deze gelegenheid gebruik om langs de Donau te lopen en een rondje door het dorp te doen. Het is vanouds heel gezellig bij Maria aan tafel, we horen veel van de problemen in het dorp en over de nieuwe predikant hier, maar die is vandaag helaas niet aanwezig.

Om negen uur vallen onze ogen bijna dicht, we hebben de nacht immers doorgereden en zijn al 36 uur in touw. We logeren bij de ouderling die ook een woning om niet ter beschikking stelt aan Maria, omdat zij nadat zij met pensioen ging uit de pastorie moest en dus op straat kwam!! Naastenliefde bestaat hier echt. De volgende dag komen we niet weg zonder een ouderwets ontbijt met spek en eieren. Op voor de volgende 700 km naar Bikfalva, Roemenië.

De reis verloopt wederom zeer voorspoedig. In Roemenië wordt enorm geïnvesteerd in het (snel)wegennet. We gaan via Arad - Sibiu- Brasov, hier zijn al veel kilometers snelweg klaar.

We worden gebeld door Monika Sánta de vrouw van Imre, de dominee van Bikfalva of we beslist willen bellen als we Fagaras zijn gepasseerd want.....dan wil zij het diner voorbereiden.....we weten wat dat betekent.....veel te veel van alles.

Om 18.30 uur is het zo ver, we arriveren bij de Pastorie en de tafel is gedekt.....maar eerst een Palinka op de gezondheid!!

Het weerzien is weer heel speciaal, we hebben regelmatig contact via Messenger over het wel en wee, maar live contact is toch heel anders.

Na het eten parkeren we de bus met aanhanger bij een lokaal pension om een uur of elf. Normaal slapen we in het parochiehuis bij de kerk, deze wordt niet alleen gebruikt om gasten in onder te brengen (vroeger moest men een dominee die een gastendienst kwam doen onderdak kunnen bieden omdat de weersomstandigheden zo slecht konden zijn dat ze niet terug konden) maar in de winter ook gebruikt wordt voor de eredienst omdat men dan de kerk niet warm kan krijgen.

Maar nu kunnen we er niet terecht omdat er wordt gerenoveerd met geld afkomstig van de Hongaarse!! regering.

De volgende morgen lossen we zelf al voor het ontbijt de goederen die voor Bikfalva bestemd zijn.

We willen vroeg zijn, want er staat voor vandaag veel op ons programma. Het volgende is er aan de hand, de huidige dominee Imre heeft een beroep aangenomen in een dorp 15 kilometer van Bikfalva, Coseni, een wat groter dorp. De kerkenraad heeft een nieuwe dominee benaderd en de gemeente heeft hiermee inmiddels ingestemd, maar om procedurele redenen mag de uitverkorene zich niet laten zien in Bikfalva tot de uitslag van de stemming officieel bekend gemaakt wordt.

Maar er is een ontmoeting geregeld in Sf Gheorghe om 11.00. We moeten namelijk weten of deze man (en zijn vrouw!) bereid zijn om 1: de activiteiten die de Stichting ze aanbiedt kunnen/willen voortzetten. En 2: de projecten die we via een legaat 4 jaar geleden zijn begonnen ook willen voortzetten (voedselproject voor 80+, zomerkamp en verzorging incontinentie materiaal)

De ontmoeting is zoals we gehoopt hebben, het jonge stel is enthousiast en wil graag met ons samenwerken. Hij gaat de eerste juli beginnen, dan kan Imre de overdracht doen.

Na de ontmoeting met de nieuwe predikant gaan we in Coseni langs om te zien waar Imre en Monika terecht zullen komen. Ze laten ons eerst de pastorie zien, een drama, een enorm verwaarloosde bende, de gemeente zit er mee in de maag, wat te doen grondig renoveren of helemaal nieuw bouwen, maar wat het ook wordt, de gemeente heeft er het geld niet voor! Voorlopig mogen Imre en Monika in een appartementje wonen in Sf Gheorghe, op een kilometer of 7 afstand.

We hebben achter in de middag de afspraak in Cernaton om daar ook nog verschillende goederen af te leveren, maar niet nadat we eerst de lunch moeten gebruiken in Bikfalva.

We ontmoeten dominee Laszlo en zijn vrouw Ilonka in de pastorie even na vieren.

We worden bijgepraat over de activiteiten die ze onderhanden hebben daar, het zijn er nogal wat:

Ilonka runt het jaren geleden opgerichte weeshuis en doet veel voor het cultuurhuis. Laszlo bemoeit zich naast de kerk met het nieuw gebouwde mortuarium. Samen hebben ze een paar jaar geleden het Malomkert project gestart, een erf van 7500 m2 met een watermolen (Malom is Hongaars voor molen en Kert is tuin, Malomkert!)

Bij Malomkert kunnen scholen uit Roemenië en Hongarije tegen vergoeding werkweken voor de jeugd organiseren om ze allerlei vaardigheden bij te brengen zoals brood bakken, vermicelli maken, houtbewerken en wat al niet meer. Inmiddels weten ook allerlei bedrijven, instellingen en families Malomkert te vinden voor hun activiteiten. Ook voor uitgebreide catering kan men nu hier terecht. Al 6 vrouwen uit het dorp hebben hier nu een baan en de oudste kinderen uit het weeshuis kunnen hier ook een zakcentje verdienen,

maar ook tegelijk socialiseren, wat een enorme opsteker voor de meesten is, ze hebben een taak en worden gezien!

De aanleiding voor ons bezoek is dat Evert Wetering de bedrijfskleding van Restaurant/Zaal De Marke, die gesloten is, geschonken heeft gekregen. Deze kleding is perfect voor dit project. Zij krijgen hiermee een universele, professionele uitstraling en willen dit graag zo snel mogelijk ontvangen.

De goederen voor Cernaton bestaan verder uit: kinderkleding, speelgoed, ledikant en beddengoed voor het weeshuis dat Laszlo en Ilonka runnen. Ook hier komen we zonder eten niet weg maar om acht uur zitten we weer in de bus naar Bikfalva. Nu nog snel even een pilsje pakken bij onze vrienden Tibor en Csilla en dan naar bed want morgen hebben we weer een heel programma....

Zaterdagmorgen helpen we bij het houden van een kledingverkoop. Er is een "markt" georganiseerd voor de mensen uit het dorp. De geleverde kleding wordt aangeboden voor een prijs die wat onder de gangbare prijs van de second hand stores ligt. De opbrengst komt ten goede aan de kerk/diaconie. Verbazingwekkend is het hoeveel mensen hier op af komen, zonder dat er een grote afkondiging is gedaan, enkel een paar telefoontjes en de tamtam doet zijn werk.

Volgens Monika komen er ook veel mensen omdat bekend is dat de kwaliteit van de kleding die de Stichting brengt heel erg goed is!!

Er gaan mensen weg met een arm vol kleding, een ander met een enkel T-shirt. Jans maakt veelvuldig gebruik van zijn marktervaring, het brengt veel sfeer, alleen jammer dat niemand hem verstaat! Maar ook de opbrengst valt mij reuze mee, in een paar uur tijd wordt er zo'n € 350,- opgehaald en er blijft nog een enorme hoeveelheid kleding over, je kunt bij wijze van spreken niet zien dat er wat is weggegaan.

Wat na een paar markten nog niet is verkocht wordt uitgedeeld aan de allerarmsten (deze krijgen uit de normale voorraad natuurlijk ook wel wat toegestopt)

Leuk om mee gemaakt te hebben!

De zaterdagmiddag gaan we met Monika de 80-plussers van de kerk het maandelijks voedselpakketje brengen. Een tijdrovende klus, ieder vindt het mooi dat er iemand langskomt en een praatje maakt, men wil ons ook van alles vertellen, maar die taal die taal!!! Het Hongaars is zo verschrikkelijk moeilijk voor ons....maar men is enorm dankbaar voor dit basispakketje elke maand. 17 mensen zitten er op dit moment in dit programma, als we terug zijn staan we weer met beide benen op de grond, hoe kunnen sommige van deze mensen overleven onder deze armoedige omstandigheden, de in onze ogen smerige, bedompte, donkere kamers met een houtgestookt fornuis die veel te veel warmte geeft in de kleine alles-in-1 ruimte. Het is niet te omschrijven hoe dit ruikt/voelt/ervaart als je het niet zelf meemaakt.

Maar weer terug naar onze missie, het zit er bijna op, zaterdagavond eten bij onze vrienden Csilla en Tibi en zondag met ze mee naar de kerk!

De zondag is verder heel relaxed, de berg een stuk opgelopen, genietend van het prachtige uitzicht.

Zondagavond na het diner is het traditie de projecten te bespreken en het geld voor het komende jaar te overhandigen.

Het voedselproject loopt fantastisch evenals het zomerkamp voor alle kinderen uit het dorp.

Ook de uitleen van medische hulpmiddelen en het beschikbaar stellen van incontinentiemateriaal aan hen die dat nodig hebben loopt goed en wordt niet misbruikt.

Alleen de Engelse les, wat we later hebben omgezet naar huiswerkbegeleiding komt niet van de grond helaas, het budget hiervoor is nog voor het grootste deel aanwezig en zal aangewend worden voor het voedselproject besluiten we.

Het is inmiddels 23.00 uur geworden, we willen naar bed, want morgen willen we op tijd vertrekken! We hebben de avond zeer zinvol ervaren, met een lach en een traan. Feit is dat dit de laatste officiële daad is van Imre en Monika in de hoedanigheid van "Pastor" stel: na 12 jaar komt er een eind aan deze periode.

We verlaten de pastorie met enkele geschenken en zorgen dat we een paar uur goed slapen om morgen de terugreis fris te beginnen.

De volgende morgen stappen we om 7.45 uur in de bus om 2.100 km verder in Wierden om 10.45 te arriveren.

De reis is perfect verlopen: geen gekke dingen onderweg, geen oponthoud aan de grenzen, geen files en een strak schema: 2 uur rijden-2 uur navigeren-2 uur rusten op de achterbank!

Een reis met opnieuw vele gezichten, veel ontmoetingen, een vrij druk programma.

Een reis met hulp die lijkt als een druppel op een gloeiende plaat, maaaaar met vele dankbare mensen die ons kleine beetje hulp goed kunnen gebruiken en gemotiveerd raken om verder te komen in het leven, hoe mooi is dat?

